

УДК 355.45

DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07>**КОСТЯНТИН ЛЕОНІДОВИЧ БУГАЙЧУК,**

доктор юридичних наук, професор,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
навчально-науковий інститут № 2,
науково-дослідна лабораторія з проблем правового
забезпечення діяльності поліції та протидії злочинності;

 <https://orcid.org/0000-0003-2429-5010>,
e-mail: klbugaychuk@gmail.com;

КОСТЯНТИН ЮРІЙОВИЧ ШЕРЕМЕТ,

Національна поліція України,
Управління організації служби освітньої безпеки,
контрольно-методичний відділ;
e-mail: ndl@univd.edu.ua

ПРАВОВИЙ СТАТУС СЛУЖБИ ОСВІТНЬОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

У публікації проведено комплексний аналіз організації діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції України. Проаналізовано її організаційну структуру, правовий статус керівного підрозділу та основні повноваження особового складу. Головною метою створення Служби освітньої безпеки України є реалізація державної політики з питань організації безпечного освітнього середовища, захисту прав і законних інтересів учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, здійснення у межах своєї компетенції профілактичної діяльності щодо запобігання вчиненню правопорушень, ужиття заходів, спрямованих на попередження та усунення загроз життю і здоров'ю учасників освітнього процесу, запобігання дитячій бездоглядності, зокрема серед дітей, не охоплених навчанням, виявлення причин і умов, що цьому сприяють, ужиття в межах компетенції заходів для їх усунення.

Окреслено питання, які стосуються процесу добору та навчання інспекторів Служби освітньої безпеки, а також якості її кадрового складу. Додатково висвітлено зарубіжний досвід діяльності поліцейських підрозділів Угорщини та Сполучених Штатів Америки з питань забезпечення правопорядку в закладах середньої освіти, а також захисту освітніх об'єктів і дітей від протиправних посягань. Зроблено висновок, що основні принципи роботи поліції цих країн дуже подібні до національної системи, проте більш повно налагоджена взаємодія поліції та місцевих громад з питань шкільної безпеки, здійснюється систематичний громадський моніторинг діяльності поліцейських у школах, створюються національні асоціації шкільних поліцейських, які мають право проводити навчання та підвищення кваліфікації працівників поліції за напрямками їхньої роботи, постійно вдосконалюється та розширюється нормативно-правова база діяльності.

Сформульовано низку концептуальних положень щодо вдосконалення нормативно-правового та методичного забезпечення діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції України на сучасному етапі її розвитку, зокрема: розширення мережі закладів загальної середньої освіти, залучених до відповідного проєкту, вдосконалення нормативно-правових засад організації діяльності Служби освітньої безпеки, започаткування нових напрямів підготовки та підвищення кваліфікації її особового складу.

Ключові слова: безпека, воєнний стан, безпекове середовище держави, безпечне освітнє середовище, Національна поліція України, Служба освітньої безпеки, безпечна громада.

Оригінальна стаття

ВСТУП. Правовий режим воєнного стану, запроваджений у країні з початком повномасштабного вторгнення країни-окупанта, зумовив певне переосмислення підходів та пріоритетів у роботі органів і підрозділів системи МВС України. Соціально-політична ситуація, яка склалася в державі одразу після поча-

тку бойових дій, показала, що окремі напрями роботи Національної поліції України потребують певного посилення, що зумовило корінне переосмислення ролі та місця МВС України в системі загальної безпеки держави.

Вже у 2023 році Міністерство розробило та направило до Верховної Ради України

Проект Закону про безпекове середовище держави. За словами керівника МВС України Ігоря Климента, йдеться про «...рамковий закон, який стосуватиметься всіх напрямків діяльності Міністерства. Його виконання і відчуття безпеки кожного громадянина – це пріоритет нашої роботи, від якого залежить довіра людей до поліції... Завдання кожного з нас – це безпека людей, утримання стабільності в державі, а також попередження, розкриття і розслідування злочинів»¹.

Керівництвом Міністерства було визначено, що одним із найважливіших напрямів роботи повинно стати комплексне забезпечення безпеки загальноосвітніх закладів, яка має включати як фізичний захист учасників освітнього процесу, так і розбудову ефективної безпекової інфраструктури, враховуючи бомбосховища та укриття, встановлення тривожних кнопок виклику спеціальних служб, запровадження систем відеонагляду, посилення перепускного режиму тощо.

Отже, на виконання протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала від 6 грудня 2023 року та з метою забезпечення безпечної інфраструктури закладів освіти та охорони закладів загальної середньої освіти був започаткований безпековий проєкт «Служба освітньої безпеки».

З урахуванням завдань, поставлених Міністром внутрішніх справ України Ігорем Климента, у Національній поліції України було сформовано робочу групу, членами якої проведено низку заходів з метою підготовки до реалізації вищезазначеного проєкту, зокрема:

- здійснено опитування батьківських та педагогічних колективів шкіл. Із понад 350 тис. опитаних респондентів 70 % підтримали ініціативу щодо залучення до роботи в загальноосвітніх закладах інспекторів освітньої безпеки. Більше половини батьків висловилися саме за те, що безпека в освітньому закладі має забезпечуватися саме фізичною присутністю працівника поліції²;

- у взаємодії з адміністраціями загальноосвітніх закладів вивчено проблемні питання, які можуть виникнути під час реалізації проєкту;

- в усіх областях ініційовано та проведено робочі наради за участі представників обласних військових адміністрацій та керівників окремих навчальних закладів, під час яких, зокрема, обговорено питання залучення освітян до участі в роботі тимчасових консультативних комісій з відбору працівників поліції, які залучатимуться до участі в проєкті.

Водночас слід зауважити, що наразі Служба освітньої безпеки Національної поліції України (далі – Служба освітньої безпеки) перебуває в процесі становлення: формуються її керівні структури, вдосконалюється нормативно-правове регулювання, триває навчання кадрового складу. А отже, питання, пов'язані з її правовим статусом, особливостями реалізації повноважень та підготовкою, потребують належного дослідження та висвітлення для широкого загалу.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ. Зважаючи на вищевикладені положення та відсутність комплексних наукових публікацій, присвячених особливостям реалізації проєкту «Служба освітньої безпеки», метою статті слід визначити аналіз організаційно-правових засад діяльності Служби освітньої безпеки на сучасному етапі реалізації концепції «Безпечна країна». Для досягнення цієї мети основними для вирішення завданнями є такі: 1) аналіз актуального нормативно-правового забезпечення діяльності Служби освітньої безпеки; 2) дослідження її основних повноважень; 3) аналіз змісту та стану підготовки інспекторів Служби освітньої безпеки; 4) дослідження зарубіжного досвіду реалізації аналогічних проєктів; 5) визначення основних напрямів удосконалення діяльності Служби освітньої безпеки з урахуванням вимог правового режиму воєнного стану.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ. Загальні питання формування безпечного освітнього середовища, зокрема правового статусу та особливостей діяльності спеціалістів із безпеки, розглядалися у фаховій педагогічній та психологічній спільноті ще з 2018 року (Цюман та ін., 2018, с. 8–10; Корнієнко, Сухарева, 2024, с. 172; Тодорова, 2023, с. 20–22). Актуальною науковою та практичною проблемою останніх років також став вплив воєнних дій на загальний стан освітнього середовища закладу освіти та алгоритм забезпечення безпеки учасників освітнього процесу (Гургула, 2023, с. 136; Грушевичук та ін., 2022).

Минулого року в наукових фахових виданнях були опубліковані праці, присвячені

¹ Лотоцька Н. МВС підготувало законопроект про безпечне середовище // LB.ua : сайт. 16.07.2023. URL: https://lb.ua/society/2023/07/16/565575_mvs_pidgotuvalo_zakonoproiekt_pro.html (дата звернення: 03.01.2025).

² Посилення безпеки в школах: як працюють офіцери безпеки // Міністерство освіти і науки України : офіц. сайт. 27.11.2024. URL: <https://mon.gov.ua/news/posylennia-bezpeky-v-shkolakh-ia-kratsiuiut-ofitseriy-bezpeky> (дата звернення: 03.01.2025).

окремим аспектам діяльності Служби освітньої безпеки Національної поліції України (Баско, 2024, с. 244; Берендєєва, 2024, с. 680; Моргунов, Юнін, 2024, с. 75–76). Слід також відмітити доповіді науковців та здобувачів вищої освіти на науково-практичних конференціях (Галевич, 2024, с. 32–33; Валєєв, 2024, с. 401). Крім того, почали з'являтися науково-методичні праці щодо підвищення ефективності деяких напрямів роботи інспекторів Служби освітньої безпеки (Ситник та ін., 2024).

Дослідження здобутків зарубіжних фахівців доводить, що їхні наукові інтереси з окресленого питання здебільшого зосереджені на виявленні переваг і недоліків у діяльності шкільних офіцерів поліції, напрямках удосконалення їхньої підготовки та комунікації з підлітками, проблемних аспектах застосування заходів примусу, зброї, спеціальних засобів тощо. Водночас соціологічна інформація, що наводиться в цих публікаціях, свідчить про те, що суспільство та батьківські комітети в цілому позитивно ставляться до активної участі органів поліції в забезпеченні безпеки школи та учасників освітнього процесу (Counts et al., 2018; Ryan et al., 2018; Rosiak, 2014; Devlin, Gottfredson, 2018; Janković et al., 2023).

Таким чином, можна зауважити, що нині в юридичній вітчизняній та зарубіжній літературі бракує системного дослідження щодо визначення актуального правового статусу інспекторів Служби освітньої безпеки. Такі висновки можна зробити з того, що українські публікації не містять сучасної статистичної та нормативної інформації і здебільшого стосуються загальних питань діяльності вказаних підрозділів. Водночас зарубіжні дослідники розглядають діяльність цих поліцейських з точки зору загальної доцільності їхньої діяльності та застосування заходів примусу в дитячому і підлітковому середовищі.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ. Використання системного методу, загальнонаукових методів синтезу та аналізу дозволило визначити повноваження Служби освітньої безпеки. Методи синтезу та формальної логіки надали можливість висвітлити основні емпіричні дані щодо результатів роботи інспекторів Служби освітньої безпеки та сформулювати концептуальні положення щодо вдосконалення організаційно-правових засад їхньої діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ДИСКУСІЯ. На початковому етапі реалізації проєкту «Служба освітньої безпеки» його основною метою було забезпечення кожного закладу загальної середньої освіти фізичною охороною. Спочатку до проєкту було залучено

402 заклади з таких областей: Волинська – 47, Дніпропетровська – 106, Житомирська – 20, Запорізька – 17, Київська – 9, Миколаївська – 38, Рівненська – 37, Сумська – 63, Чернігівська – 65. До охоронних заходів залучалися поліцейські головних управлінь Національної поліції України в цих областях (250 поліцейських), управлінь поліції охорони (123 поліцейських) та управлінь патрульної поліції (29 поліцейських). З метою подальшого розширення переліку та підвищення ефективності безпекових заходів у межах проєкту відбір та відповідне навчання пройшли 539 поліцейських.

У подальшому з огляду на результативність проєкту «Служба освітньої безпеки», з метою подальшої реалізації державної політики у сфері організації безпечного освітнього середовища, захисту прав і законних інтересів учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти було ухвалено рішення про створення штатних підрозділів Служби освітньої безпеки.

Так, у структурі центрального органу управління поліції наказом Національної поліції України від 1 квітня 2024 року № 333 було утворено Управління організації служби освітньої безпеки та затверджені організаційно-штатні зміни, які передбачали утворення підрозділів Служби освітньої безпеки в структурах Департаменту патрульної поліції, головних управлінь Національної поліції в областях (окрім Донецької, Луганської, Харківської, Херсонської областей, міста Києва, Автономної Республіки Крим та м. Севастополь).

Положення про Управління організації служби освітньої безпеки Національної поліції України було затверджене наказом Національної поліції України від 12 квітня 2024 року № 398¹. Відповідно до цього нормативного акта на Управління покладені такі завдання:

1) участь у реалізації державної політики з питань організації безпечного освітнього середовища, захисту прав і законних інтересів учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, здійснення в межах своєї компетенції профілактичної діяльності щодо запобігання вчиненню правопорушень, вжиття заходів, спрямованих на попередження та усунення загроз життю та здоров'ю учасників освітнього процесу, запобігання дитячій бездоглядності;

¹ Про затвердження Положення про Управління організації служби освітньої безпеки Національної поліції : наказ Нац. поліції України від 12.04.2024 № 398.

2) моніторинг діяльності підпорядкованих підрозділів з метою виявлення причин і умов, які негативно впливають на ефективність виконання поліцейськими покладених на них завдань і функцій в освітньому середовищі, вжиття в межах компетенції заходів щодо їх усунення;

3) здійснення координації діяльності, організаційно-методичного та інформаційного забезпечення підрозділів Служби освітньої безпеки;

4) проведення превентивної роботи в закладах загальної середньої освіти, вжиття заходів щодо попередження негативних явищ в освітньому середовищі, зокрема шляхом участі в підборі, професійному навчанні, мотивуванні поліцейських, контролю за їхньою роботою, а також упровадження й застосування в їхній діяльності ефективних методів, критеріїв, алгоритмів, механізмів та інструментів підтримки та контролю;

5) розвиток і впровадження програм співпраці поліції та закладів загальної середньої освіти, взаємодія з органами державної влади й місцевого самоврядування, громадськими та міжнародними організаціями у сфері безпеки та захисту прав учасників освітнього процесу¹.

З метою подальшого нормативно-правового забезпечення діяльності підрозділів Служби освітньої безпеки було розроблено Інструкцію з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти, яку затверджено наказом МВС України від 1 жовтня 2024 року № 663².

Так, інспектори Служби освітньої безпеки в межах наданих їм повноважень та нормативно-правових актів, які регламентують діяльність органів та підрозділів Національної поліції України, зобов'язані реагувати на: 1) вчинення правопорушень у закладах загальної середньої освіти, зокрема напади на їхні буди-

влі та об'єкти; 2) проникнення на територію закладу освіти сторонніх осіб; 3) факти виявлення вибухонебезпечних предметів та речовин; 4) надзвичайні ситуації природного, техногенного та воєнного характеру³.

Також відповідні працівники поліції в межах наданої компетенції: 1) здійснюють превентивну та профілактичну діяльність із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти; 2) вживають заходів щодо запобігання та протидії булінгу; 3) проводять профілактичну роботу з попередження вживання алкогольних та наркотичних речовин в дитячому та підлітковому середовищі; 4) здійснюють роботу, спрямовану на попередження самогубств, а також іншої поведінки, небезпечної як для самої дитини, так і для інших учасників освітнього процесу; 5) проводять інформаційно-просвітницькі заходи, зокрема з питань цифрової гігієни та кібербезпеки; 6) беруть участь у заходах із національно-патріотичного виховання молоді⁴.

Додатково на інспекторів Служби освітньої безпеки покладаються повноваження щодо здійснення постійного моніторингу безпекової ситуації в закладах освіти, підготовки пропозицій з її покращення, участі у складанні паспорту безпеки, виявлення та реагування на випадки жорсткого поводження з дітьми, проведення систематичного огляду приміщень та об'єктів закладу освіти, реагування на заяви та повідомлення учасників освітнього процесу з приводу вчинення правопорушень та інших надзвичайних подій.

Іншими нормативно-правовими актами, які використовують інспектори Служби освітньої безпеки у своїй діяльності, слід визначити: 1) закони України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII⁵, «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24 січня 1995 року

¹ Про затвердження Положення про Управління організації служби освітньої безпеки Національної поліції : наказ Нац. поліції України від 12.04.2024 № 398.

² Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти : наказ МВС України від 01.10.2024 № 663 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-24> (дата звернення: 03.01.2025).

³ Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти : наказ МВС України від 01.10.2024 № 663 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-24> (дата звернення: 03.01.2025).

⁴ Там само.

⁵ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 03.01.2025).

№ 20/95-ВР¹, «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 6 червня 2024 року № 3792-ІХ²; 2) План заходів щодо реалізації Декларації про безпеку шкіл, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 року № 898-р³; 3) Концепцію безпеки закладів освіти, схвалену розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 року № 301-р⁴; 4) Порядок раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти, затверджений наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2023 року № 685/1013⁵ та ін.

У частині підготовки кадрів необхідно зауважити, що з метою комплектування вакантних посад підрозділів Служби освітньої безпеки у квітні-травні 2024 року проведено співбесіди з кандидатами на посади начальників відділів/секторів у територіальних органах поліції та управліннях патрульної поліції, за результатами

яких відібрано і призначено 37 кандидатів. Одночасно протягом травня 2024 року здійснювався прийом анкет кандидатів на вакантні посади Служби освітньої безпеки серед поліцейських у головних управліннях Національної поліції. Також з метою комплектування вакантних посад інспекторів Служби освітньої безпеки проводився конкурс серед цивільного населення. За результатами відповідного відбору навчання в системі первинної професійної підготовки у закладах вищої освіти МВС України станом на кінець 2024 року проходять 404 кандидати. Станом на 12 грудня 2024 року додатково відкриті конкурси для цивільних осіб для заміщення вакантних посад інспекторів Служби освітньої безпеки у Закарпатській, Київській, Тернопільській, Львівській та Чернівецькій областях.

З початком 2024/2025 навчального року до виконання службових обов'язків приступили 758 інспекторів Служби освітньої безпеки, а загальна кількість особового складу на кінець 2024 року становить 1 456 осіб, з яких 591 поліцейський несе службу в територіальних громадах 20 областей та 461 – у 17 обласних центрах. Ще 404 особи, як було зазначено вище, проходять первинну професійну підготовку. Також планується, що в поточному навчальному році підрозділами Служби освітньої безпеки буде охоплено майже 2 000 закладів загальної середньої освіти (700 – в обласних центрах та 1 300 – у територіальних громадах областей).

Поліцейські, відібрані для заміщення вакантних посад інспекторів Служби освітньої безпеки, проходять спеціалізацію за напрямом підготовки «Служба освітньої безпеки». Програма цієї підготовки включає, зокрема, такі теми: 1) компетенція поліцейських щодо забезпечення безпеки освітнього середовища; 2) кваліфікація та оформлення матеріалів справ про адміністративні правопорушення, що вчиняються неповнолітніми та щодо них; 3) організація роботи та здійснення заходів із запобігання і протидії жорстокому поводженню з дітьми, домашньому насильству, вчиненому дітьми та щодо них, насильству за ознакою статі; 4) забезпечення безпеки дітей у кіберпросторі; 5) офіційне спілкування і техніка опитування.

Слід зазначити, що створення та підтримка безпечного освітнього середовища в закладах освіти, насамперед школах, є поширеним напрямом роботи правоохоронних органів, який реалізується як у Європейському Союзі, так і в країнах Північної Америки.

Однією із взірцевих європейських країн, що запровадили в національну практику систематичне надання правоохоронних послуг

¹ Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей : Закон України від 24.01.1995 № 20/95-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-вр> (дата звернення: 03.01.2025).

² Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми : Закон України від 06.06.2024 № 3792-ІХ // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-20> (дата звернення: 03.01.2025).

³ Про затвердження плану заходів щодо реалізації Декларації про безпеку шкіл : розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.08.2021 № 898-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2021-р> (дата звернення: 03.01.2025).

⁴ Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 № 301-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301-2023-р> (дата звернення: 03.01.2025).

⁵ Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти : наказ МВС України, МОН України від 18.08.2023 № 685/1013 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1583-23> (дата звернення: 03.01.2025).

зкладам середньої освіти та реалізують проекти, подібні до діяльності підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища, є Угорщина.

Так, відповідно до постанови Уряду Угорщини від 17 липня 2020 року № 27 та наказу Національної поліції від 10 вересня 2020 року № 19 у підрозділах Національної поліції Угорщини був створений інститут шкільних вартових¹.

Відповідно до Закону Угорщини «Про Національну поліцію» шкільний вартовий є особою, яка забезпечує громадський порядок, припиняє вчинення правопорушень та має право застосовувати засоби примусу лише під час виконання завдань у навчальному закладі, дитячому садку, таборі, інших закладах, що належать до юрисдикції відповідного підрозділу поліції².

Основними правами шкільного вартового, зокрема з урахуванням вимог пропорційності та доцільності, є: 1) вимагати від осіб, що порушують правопорядок, припинити протиправну діяльність; 2) затримувати до прибуття поліцейського особу, яка вчиняє протиправні або насильницькі дії щодо іншої особи; 3) тимчасово вилучати речі, які можуть бути використані як докази при розгляді справи про правопорушення; 4) вживати необхідних заходів для запобігання небезпечній ситуації або її усунення; 5) надавати невідкладну допомогу особі, яка перебуває в небезпечному для себе чи оточення стані, та сприяти її транспортуванню до закладу охорони здоров'я; 6) вживати заходів щодо запобігання самогубствам (наскільки це можливо в ситуації, що склалася); 7) обмежувати вхід на територію навчального закладу, дитячого будинку, дитячого садка, табору; 8) припиняти дії особи шляхом застосування фізичного примусу; 9) застосовувати спеціальні засоби для запобігання втечі або самоушкодженню особи, зокрема кийок та газовий балончик³.

¹ 27/2020. (VII. 17.) BM rendelet az iskolaőrökről // Wolters Kluwer : сайт. URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000027.bm> (дата звернення: 03.01.2025); 19/2020. (IX. 10.) ORFK utasítás az iskolaőrség tevékenységéről // Nemzeti Jogszabálytár : сайт. URL: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-19-B0-8E> (дата звернення: 03.01.2025).

² 1994. évi XXXIV. Törvény a Rendőrségről // Nemzeti Jogszabálytár : сайт. URL: <https://njt.hu/jogszabaly/1994-34-00-00> (дата звернення: 03.01.2025).

³ 1994. évi XXXIV. Törvény a Rendőrségről // Nemzeti Jogszabálytár : сайт. URL: <https://njt.hu/jogszabaly/1994-34-00-00> (дата звернення: 03.01.2025).

Під час виконання своїх завдань шкільний вартовий може отримати доступ до особистих даних учня, його сім'ї, інших учасників освітнього процесу виключно з метою виконання покладених на нього завдань та в обсязі, необхідному для досягнення цієї мети. Шкільний вартовий зобов'язаний зберігати конфіденційність щодо всіх фактів, даних та інформації, що стала йому відома під час виконання повноважень. Відповідний обов'язок поширюється на працівника шкільної варти навіть після припинення проходження служби.

Більш детально процедури проходження служби шкільними вартовими Угорщини містяться в постанові Уряду від 22 вересня 2011 року № 30 «Про порядок проходження служби в поліції».

До основних правил служби шкільних вартових Угорщини належать такі: 1) шкільний вартовий повинен перебувати на службі в чистому та обладнаному однострої; 2) йому забороняється перебувати на службі у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння; 3) зовнішній вигляд зачіски та нігтів має бути таким, що не загрожує виконанню обов'язків та не може бути використаний для нанесення травм; 4) шкільний вартовий не може носити ювелірні прикраси, натільні прикраси або інші аксесуари на видимій поверхні свого тіла, за винятком наручного годинника, каблучки; 5) шкільний вартовий має право спілкувати з медіа за попереднім дозволом заступника начальника кримінальної поліції відповідного органу. Як представник або експерт з боку поліції він не має права публічно виступати в пресі, радіо- і телепередачах (не поширюється на проведення наукових та інших просвітницьких заходів, де не зазначається про статус особи як шкільного вартового); 6) однострій шкільної варти можна носити лише під час виконання повноважень на території навчального закладу; 7) шкільний вартовий має носити знаки розрізнення та іменний жетон; 8) шкільний вартовий, який застосовував фізичний примус або спеціальні засоби, має негайно доповісти усно своєму безпосередньому керівнику та повідомити чергову частину або центр контролю діяльності шкільних вартових⁴.

Основні вимоги до осіб, що бажають вступити на службу в поліцію на посаду шкільного

⁴ 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet a rendőrség szolgálati szabályzatáról // Nemzeti Jogszabálytár : сайт. URL: <https://njt.hu/jogszabaly/2011-30-20-0A> (дата звернення: 03.01.2025).

wartового: 1) угорське громадянство; 2) повна дієздатність; 3) вік 18 років; 4) постійне зареєстроване місце проживання; 5) відсутність судимості; 6) належний рівень здоров'я, психологічна та фізична підготовленість; 7) повна середня або середня професійна освіта.

Усі заявки кандидатів реєструються на порталі Національної поліції Угорщини. Перевагами для кандидатів є наявність освіти з правоохоронною спеціалізацією або практичний досвід; досвід роботи вчителем або вихователем; зареєстроване місце проживання, яке розташоване в районі державного навчального або професійно-технічного закладу освіти.

Під час перевірки здоров'я кандидата здійснюють: перевірку зору та слуху, перевірку на захворювання опорно-рухового апарату, перевірку на наявність психічних захворювань. Крім того, кандидат має скласти психологічний тест і тест на загальні розумові здібності.

Перевірка рівня фізичної підготовленості включає: згинання і розгинання рук (віджимання) – 30 секунд; згинання та розгинання тулубу (прес) – 1 хвилина; біг на 1 500 метрів. Іспит проводиться за визначеними віковими групами¹.

Базова підготовка шкільного вартового становить 120 годин і розподілена за трьома модулями, які закінчуються складанням іспитів, а наприкінці навчання необхідно скласти ще й випускний іспит:

1) модуль педагогіки та дитячої психології – 39 годин навчання плюс 1 година підсумкового модульного іспиту;

2) модуль запобігання злочинності та управління конфліктами – 23 години навчання плюс 1 година підсумкового модульного іспиту;

3) модуль загальної підготовки та практики діяльності правоохоронних органів – 55 годин навчання плюс 1 година підсумкового модульного іспиту².

Станом на кінець 2024 року у проєкті «Шкільний вартувий» беруть участь 933 заклади освіти, у яких працює 799 працівників поліції Угорщини. Причому попит на їхні пос-

луги постійно зростає, що надає проєкту доцільності та подальшого масштабування³.

Іншою країною, яка має в поліцейських підрозділах офіцерів поліції, що працюють у закладах освіти, є, беззаперечно, Сполучені Штати Америки. Діяльність офіцерів освітньої безпеки, або шкільних ресурсних офіцерів (*School Resource Officer, SRO*), реалізується в межах численних проєктів громадської безпеки *Community Policing*.

Шкільні офіцери поліції у США є працівниками правоохоронних органів, які відповідають за дотримання правопорядку та боротьбу зі злочинами у шкільному середовищі. Вони працюють у межах місцевих підрозділів поліції або в офісах шерифів. Додатковими обов'язками шкільних поліцейських є проведення інформаційних та просвітницьких заходів у молодіжному середовищі з метою забезпечення публічного порядку та побудови безпечного шкільного середовища.

Основним виконавцем та відповідальним координатором мережі шкільних офіцерів поліції є Міністерство юстиції США, яке реалізує відповідні повноваження на виконання програми *Community Oriented Policing Services (COPS)*⁴. Відповідно до звіту, опублікованого в листопаді 2023 року Бюро статистики Міністерства юстиції США, наприкінці 2019/2020 навчального року у США налічувалося приблизно 23 400 шкільних офіцерів поліції. Близько 11 500 (49 %) із них працювали в міських відділах поліції, 7 600 (32 %) – в офісах шерифів, а 4 400 (19 %) – у районних відділах поліції⁵.

Навчання вказаних офіцерів поліції проводить Національна асоціація шкільних поліцейських США. Як передбачено в установчих документах Асоціації, кандидати на вказану посаду повинні мати не менше трьох років досвіду роботи у правоохоронних органах, оскільки цей рівень досвіду суттєво допоможе

³ Toborozza a rendőrség az iskolaőröket: 336 ezer forintot adnak havonta, érettségi elég // Pénzcentrum : сайт. URL: <https://www.penzcentrum.hu/karrier/20240927/toborozza-a-rendorseg-az-iskolaoroket-336-ezer-forintot-adnak-havonta-erettsegi-eleg-1157059> (дата звернення: 03.01.2025).

⁴ About COPS // The Departments of Justice U.S : сайт. URL: <https://cops.usdoj.gov/supportingsafeschools> (дата звернення: 03.01.2025).

⁵ Davis E. School Resource Officers, 2019-2020 // Bureau of Justice Statistics : сайт. URL: <https://bjs.ojp.gov/library/publications/school-resource-officers-2019-2020> (дата звернення: 03.01.2025).

¹ Általános felvételi szabályok // Rendőrség Police : сайт. URL: <https://karrier.police.hu/kepzesre-jelentkezes/alkalmazas> (дата звернення: 03.01.2025); 27/2020. (VII. 17.) BM rendelet az iskolaőrökről // Wolters Kluwer : сайт. URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2000027.bm> (дата звернення: 03.01.2025).

² Iskolaőr képzés // Rendőrség Police : сайт. URL: <https://karrier.police.hu/kepzesre-jelentkezes/kepzes> (дата звернення: 03.01.2025).

офіцеру завоювати довіру серед викладачів школи, учнів та батьків. Кандидати у шкільні офіцери повинні мати бажання співпрацювати з молоддю, що, в ідеалі, підтверджується їхньою попередньою участю в молодіжних програмах, таких як скаутинг, молодіжний спорт, церковне молодіжне служіння тощо. Також зазначені особи не повинні мати дисциплінарних стягнень, особливо за вчинення проступків щодо неповнолітніх.

Національна асоціація шкільних поліцейських США рекомендує, щоб відповідні офіцери поліції мали спорядження, аналогічне до патрульних поліцейських. Водночас у деяких громадах носіння зброї шкільними офіцерами суворо забороняється. За інформацією Міністерства юстиції США, у 2023 році 99,9 % шкільних офіцерів поліції мали вогнепальну зброю в школах, а 65,2 % – електрошокери¹.

Водночас визнається, що основним завданням шкільних офіцерів є проведення профілактичної роботи в дитячому середовищі, застосування методів попередження правопорушень серед молоді та недопущення того, щоб діти та підлітки потрапили під офіційне переслідування з боку держави.

Підготовка шкільних офіцерів поліції здійснюється в межах таких курсів:

1) базовий курс (40 годин), який спрямований на формування основних компетенцій шкільного офіцера поліції. Учасники отримують чітке розуміння обов'язків шкільного офіцера поліції, навчаються встановлювати комунікацію з різними категоріями учнів, включаючи осіб з інвалідністю, отримують початкову психологічну підготовку, підготовку з вирішення конфліктів, формують навички з попередження наркозлочинності, цифрової безпеки тощо;

2) курс підвищення кваліфікації (24 години), який призначений для більш поглибленого вивчення тем базового курсу;

3) курс «Психологічне здоров'я підлітків» (12 годин), який розроблений з метою допомоги шкільним офіцерам поліції краще ідентифікувати учнів, які мають психологічні проблеми, та вчасно реагувати на них;

4) курс «Попередження злочинності шляхом проектування навколишнього середовища» (24 години), який призначений для формування у поліцейських компетентностей у сфері зменшення рівня правопорушень шля-

хом застосування стратегії безпечного навколишнього середовища (*Crime Prevention through Environmental Design, CPTED*)².

Цікавим є те, що у 2014 році Управління поліцейських послуг, орієнтованих на громаду (*COPS Office*), та Національний інститут юстиції надали фінансування Національному інституту поліції для розроблення та підтримки бази даних щодо запобігання насильству в закладах середньої освіти (далі – база даних ASV). База даних ASV збирає, аналізує та публікує інформацію про попереджені, припинені та завершені акти насильства в закладах освіти. Відповідні дані збираються з публікацій у медіа з відкритих джерел, а також із систем правоохоронних органів. База даних ASV є інформаційним ресурсом для правоохоронних органів, шкіл, коледжів, спеціалістів із психічного здоров'я та інших осіб, які беруть участь у запобіганні насильству в освітніх закладах³.

Таким чином, можна зауважити, що порядок та процедури формування національних підрозділів Служби освітньої безпеки багато в чому відповідають світовому зарубіжному досвіду. Водночас вважаємо, що деякі напрями такого досвіду цілком можуть бути впроваджені й у національну практику, зокрема в частині реалізації курсів спеціалізації за окремими напрямками роботи інспекторів Служби освітньої безпеки, вдосконалення правової регламентації діяльності цих поліцейських тощо.

Результати якісної підготовки поліцейських Служби освітньої безпеки та загальну доцільність реалізації цього проєкту підтверджують і статистичні дані. Так, інспекторами Служби освітньої безпеки спільно із працівниками Державної служби України з надзвичайних ситуацій протягом II півріччя 2024 року для учасників освітнього процесу було проведено понад 4 500 практичних тренувань щодо алгоритмів дій у разі надзвичайних ситуацій, ракетної небезпеки, повітряної тривоги, раннього виявлення загроз та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або загрози нападу на заклад освіти тощо.

Також було проведено більше 60 000 інтерактивних занять на безпекову тематику та

² Training Courses // National Association of School Resource Officers : сайт. URL: <https://www.nasro.org/training/training-courses> (дата звернення: 03.01.2025).

³ Averted School Violence (ASV) Data Collection Platform // National Policing Institute : сайт. URL: <https://www.policinginstitute.org/projects/averted-school-violence-asv-data-collection-platform/> (дата звернення: 03.01.2025).

¹ Frequently Asked Questions // National Association of School Resource Officers : сайт. URL: <https://www.nasro.org/faq/> (дата звернення: 03.01.2025).

2 501 зустріч із батьками здобувачів освіти, попереджено пронесення 59 предметів, що становлять загрозу безпеці учасників освітнього процесу, а також виявлено 9 вибухонебезпечних предметів тощо.

ВИСНОВКИ

1. Забезпечення безпеки закладів освіти, а також збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу – пріоритетні завдання всіх суб'єктів системи МВС України в умовах агресії РФ, що триває та супроводжується дестабілізацією оперативної обстановки, наявністю фактів незаконного обігу зброї та вибухівки, складними соціально-економічними умовами, які провокують внутрішньоособисті конфлікти, впливають на психічне здоров'я та емоційну стабільність не лише дорослих, але й дітей.

2. Започаткований МВС України проект «Служба освітньої безпеки» є органічною складовою концепції побудови ефективного внутрішнього безпекового середовища держави та спрямований насамперед на забезпечення та захист прав, свобод і законних інтересів учасників освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, усунення загроз їхньому життю та здоров'ю, запобігання вчиненню правопорушень, здійснення інформаційно-просвітницької та роз'яснювальної роботи в дитячому середовищі.

3. Протягом 2024 року керівництвом МВС України та Національної поліції України було вжито належних заходів щодо розбудови системи Служби освітньої безпеки: створено Управління служби освітньої безпеки, розроблена та зареєстрована в Міністерстві юстиції України Інструкція з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти,

проведений набір та навчання кадрового складу тощо. Результати роботи Служби освітньої безпеки, продемонстровані за перші шість місяців роботи, дають змогу висловити впевненість про подальше ефективне масштабування цього проєкту на інші міста і територіальні громади, що не охоплені ним.

4. Крім того, вважаємо за доцільне окреслити деякі подальші напрями розвитку та удосконалення діяльності Служби освітньої безпеки.

По-перше, йдеться про подальшу розбудову системи, яка передбачатиме присутність відповідних офіцерів поліції у 3 000 закладах загальної середньої освіти, що дасть змогу підвищити стійкість і безпеку національного та регіонального освітнього середовища. Відповідне масштабування, безумовно, позитивно позначиться на всій системі загальної середньої освіти та дозволить ефективно попереджати й припиняти протиправні дії.

По-друге, вважаємо за доцільне внести зміни до наказу Міністерства освіти і науки України «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28 грудня 2019 року щодо визначення інспектора Служби освітньої безпеки як постійного члена комісії з розгляду випадків булінгу.

По-третє, спираючись на зарубіжний досвід діяльності та підготовки поліцейських з питань освітньої безпеки, слушним буде впровадження в діяльність Служби освітньої безпеки спеціальних тренінгів та спеціалізованих курсів з питань здійснення комунікації з дітьми з особливими освітніми потребами та припинення правопорушень щодо них, попередження правопорушень шляхом проєктування безпечного навколишнього середовища тощо.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Баско А. Запровадження проєкту «Офіцер служби освітньої безпеки» як форма взаємодії органів місцевого самоврядування з поліцією в період режиму воєнного стану. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2024. № 1 (128). С. 240–248. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-1-240-248>.
2. Берендєєва А. І. Профілактична діяльність Національної поліції в закладах освіти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 679–682. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/168>.
3. Валєєв Р. Г. Роль поліції у забезпеченні безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану // Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15 берез. 2024 р.) : у 2 ч. / МВС України ; Нац. поліція України ; Дніпропетровськ. держ. ун-т внутр. справ та ін. Дніпро : ДДУВС, 2024. Ч. 1. С. 400–403.
4. Галевич Р. Безпечне освітнє середовище: поняття, ознаки, порядок забезпечення // Правнича освіта й наука в умовах воєнного стану : матеріали Загальноакад. підсумк. наук.-теорет. конф. здобувачів вищ. освіти та молодих вчених (м. Київ, 29 трав. 2024 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2024. С. 32–34.
5. Грушевенчук О. М., Богданович Л. М., Мультко О. Г., Сарай С. М. Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану : метод. рек. Луцьк : Навч.-метод. центр цивіл. захисту та безпеки життєдіяльності Волин. обл., 2022. 49 с.

6. Гургула Т. В. Безпечне освітнє середовище для дітей з ООП в умовах воєнного стану // Організація безпечного освітнього середовища – виклик сучасності: перспективи та рішення : наук. ст., тези доп. та ін. матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 3 берез. 2023 р.) / редкол.: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко та ін. Тернопіль : ТОКІППО, 2023. С. 134–138.
7. Кодекс безпечного освітнього середовища : метод. посіб. / за заг. ред. Т. П. Цюман. Київ : ВБО Український фонд «Благополуччя дітей», 2018. 56 с.
8. Корнієнко М. В., Сухарева А. О. Спеціаліст із безпеки в освітньому середовищі – реалізація експериментального проекту. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 2. С. 170–175. DOI: <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.2.29>.
9. Моргунов О. А., Юнін О. С. Запровадження та реалізація проекту «Офіцер служби освітньої безпеки» як форми захисту освітнього середовища та дітей у період правового режиму воєнного стану // Захист прав дитини в умовах воєнного стану : монографія / В. М. Василенко, Т. В. Волошанівська, І. С. Ганенко та ін. Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 68–82. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-420-0-6>.
10. Ситник Н. В., Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Чишко К. О. Діяльність інспекторів служби освітньої безпеки щодо попередження та реагування на випадки булінгу в закладах загальної середньої освіти : наук.-метод. рек. Харків : ХНУВС, 2024. 73 с.
11. Тодорова І. С. Безпечність освітнього середовища для психічного здоров'я здобувачів вищої освіти: рекомендації щодо забезпечення. Полтава : ПУЕТ, 2023. 53 с.
12. Counts J., Randall K. N., Ryan J. B., Katsiyannis A. School Resource Officers in Public Schools: A National Review. *Education and Treatment of Children*. 2018. No. 41 (4). Pp. 405–430.
13. Devlin D. N., Gottfredson D. C. The roles of police officers in schools: Effects on the recording and reporting of crime. *Youth Violence and Juvenile Justice*. 2018. Vol. 16, Iss. 2. Pp. 208–223. DOI: <https://doi.org/10.1177/1541204016680405>.
14. Janković B., Cvetković V., Ivanović Z., Ivanov A., Jovanović S., Otašević B. Sustainable Development of Trust and Presence of Police in Schools: Implications for School Safety Policy. *Journal of Liberty and International Affairs*. 2023. Vol. 9, No. 3. Pp. 22–52. DOI: <https://doi.org/10.47305/JLIA2393022j>.
15. Rosiak J. School resource officers: benefits and challenges. *Forum on Public Policy: A Journal of the Oxford Round Table*. 2014. Vol. 3. URL: <https://link.gale.com/apps/doc/A497796564/AONE?u=anon~89f28240&sid=sitemap&xid=8c5f3d78> (дата звернення: 03.01.2025).
16. Ryan J. B., Katsiyannis A., Counts J. M., Shelnut J. C. The Growing Concerns Regarding School Resource Officers. *Intervention in School and Clinic*. 2018. Vol. 53, Iss. 3. Pp. 188–192. DOI: <https://doi.org/10.1177/1053451217702108>.

Надійшла до редакції: 05.01.2025

Прийнята до опублікування: 10.03.2025

REFERENCES

1. Basko, A. (2024). Implementation of the “educational security service officer” project as a form of interaction between local self-government bodies and the police under martial law. *Scientific Bulletin of the Dnipro State University of Internal Affairs*, 1(128), 240–248. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2024-1-240-248>.
2. Berendieieva, A. I. (2024). Preventive activities of the National Police in educational institutions. *Juridical Scientific and Electronic Journal*, 2, 679–682. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/168>.
3. Counts, J., Randall, K. N., Ryan, J. B., & Katsiyannis, A. (2018). School Resource Officers in Public Schools: A National Review. *Education and Treatment of Children*, 41(4), 405–430.
4. Devlin, D. N., & Gottfredson, D. C. (2018). The roles of police officers in schools: Effects on the recording and reporting of crime. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 16(2), 208–223. <https://doi.org/10.1177/1541204016680405>.
5. Halevych, R. (2024, May 29). *Safe educational environment: concept, features, procedure for ensuring* [Conference presentation abstract]. General academic summary scientific-theoretical conference of higher education applicants and young scientists “Legal education and science in the conditions of martial law”, Kyiv, Ukraine.
6. Hrushevenchuk, O. M., Bohdanovych, L. M., Mulko, O. H., & Sarai, S. M. (2022). *Organization of a safe educational environment under martial law*. Educational and Methodological Center of Civil Defense and Life Safety of Volyn Region.
7. Hurhula, T. V. (2023, March 3). *Safe educational environment for children with disabilities in martial law* [Conference presentation abstract]. International Science and Practice Conference “Organization of a safe educational environment – a challenge of our time: prospects and solutions”, Ternopil, Ukraine.
8. Janković, B., Cvetković, V., Ivanović, Z., Ivanov, A., Jovanović, S., & Otašević, B. (2023). Sustainable Development of Trust and Presence of Police in Schools: Implications for School Safety Policy. *Journal of Liberty and International Affairs*, 9(3), 22–52. <https://doi.org/10.47305/JLIA2393022j>.

9. Korniienko, M. V., & Sukharieva, A. O. (2024). Security Specialist in the Educational Environment – Implementation of an Experimental Project. *South Ukrainian Law Journal*, 2, 170–175. <https://doi.org/10.32850/sulj.2024.2.29>.
10. Morhunov, O. A., & Yunin, O. S. (2024). Introduction and implementation of the project “educational security officer” as a form of protection of the educational environment and children during the period of the legal regime of martial law. In V. M. Vasylenko, T. V. Voloshanivska, I. S. Hanenko et al., *Protection of the rights of the child under martial law* (pp. 68–82). Liha-Pres. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-420-0-6>.
11. Rosiak, J. (2014). School resource officers: benefits and challenges. *Forum on Public Policy: A Journal of the Oxford Round Table*, 3. <https://link.gale.com/apps/doc/A497796564/AONE?u=anon~89f28240&sid=sitemap&xid=8c5f3d78>.
12. Ryan, J. B., Katsiyannis, A., Counts, J. M., & Shelnut, J. C. (2018). The Growing Concerns Regarding School Resource Officers. *Intervention in School and Clinic*, 53(3), 188–192. <https://doi.org/10.1177/1053451217702108>.
13. Sytnyk, N. V., Buhaichuk, K. L., Fedosova, O. V., & Chyshko, K. O. (2024). *Activities of inspectors of the educational security service in preventing and responding to cases of bullying in secondary education institutions*. Kharkiv National University of Internal Affairs.
14. Todorova, I. S. (2023). *Safety of the educational environment for the mental health of higher education students: recommendations for ensuring*. Poltava University of Economics and Trade.
15. Tsiuman, T. P. (Ed.). (2018). *Code of a safe educational environment*. VBO Ukrainian Fund “Children’s Well-being”.
16. Valieiev, R. H. (2024, March 15). *The role of the police in ensuring a safe educational environment under martial law* [Conference presentation abstract]. International Science and Practice Conference “International and national security: theoretical and applied aspects”, Dnipro, Ukraine.

Received the editorial office: 5 January 2025

Accepted for publication: 10 March 2025

KOSTIANTYN LEONIDOVICH BUHAICHUK,

*Doctor of Law, Professor,
Kharkiv National University of Internal Affairs,
Educational and Research Institute No. 2,
Research Laboratory on the Problems of Legal Support
of Police Activities and Combating Crime;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2429-5010>,
e-mail: klbugaychuk@gmail.com;*

KOSTIANTYN YURIIOVYCH SHEREMET,

*National Police of Ukraine,
Department of Organization of the Educational Security Service,
Control and Methodological Department;
e-mail: ndl@univd.edu.ua*

**LEGAL STATUS, TASKS AND POWERS OF THE EDUCATIONAL SECURITY
SERVICE OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE**

The publication provides a comprehensive analysis of the organization of the activities of the Educational Security Service of the National Police of Ukraine. Its organizational structure, legal status of the management unit and the main powers of the inspectors of the Educational Security Service are analyzed. The main purpose of the creation of the Educational Security Service of Ukraine is to implement state policy on the organization of a safe educational environment, protect the rights and legitimate interests of participants in the educational process in secondary education institutions, carry out preventive activities within its competence to prevent the commission of offenses, take measures aimed at preventing and eliminating threats to the life and health of participants in the educational process, prevent child neglect, in particular children not covered by education, identify the causes and conditions that contribute to this, take measures within its competence to eliminate them.

The issues related to the process of selecting and training police officers of the Educational Security Service, as well as the quality of its personnel, are highlighted. Additionally, the authors highlight the foreign experience of the police units of Hungary and the United States of America in ensuring law and order in secondary education institutions, as well as protecting educational facilities and children from unlawful encroachments. It is concluded that the basic principles of the work of the police in these countries are very similar to the national system. At the same

time, in these countries, the interaction of the police and local communities on school safety issues is more fully established, systematic public monitoring of the activities of police officers in schools is carried out, national associations of “school police officers” are being created, which have the right to conduct training and advanced training of police officers in the areas of their work, and the regulatory and legal framework is constantly being improved and expanded.

A number of conceptual provisions have been formulated to improve the regulatory and methodological support for the activities of the Educational Security Service of the National Police of Ukraine at the current stage of its development, in particular: expanding the network of secondary education institutions involved in the relevant project, improving the regulatory and legal principles of organizing the activities of the Educational Security Service, introducing new areas of training and advanced training for its personnel.

Keywords: *security, martial law, state security environment, safe educational environment, National Police, educational security service, safe community.*

Цитування (ДСТУ 8302:2015): Бугайчук К. Л., Шеремет К. Ю. Правовий статус служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Право і безпека*. 2025. № 1 (96). С. 78–89. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07>.

Citation (APA): Buhaichuk, K. L., & Sheremet, K. Yu. (2025). Legal status, tasks and powers of the educational security service of the National Police of Ukraine. *Law and Safety*, 1(96), 78–89. <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07>.